

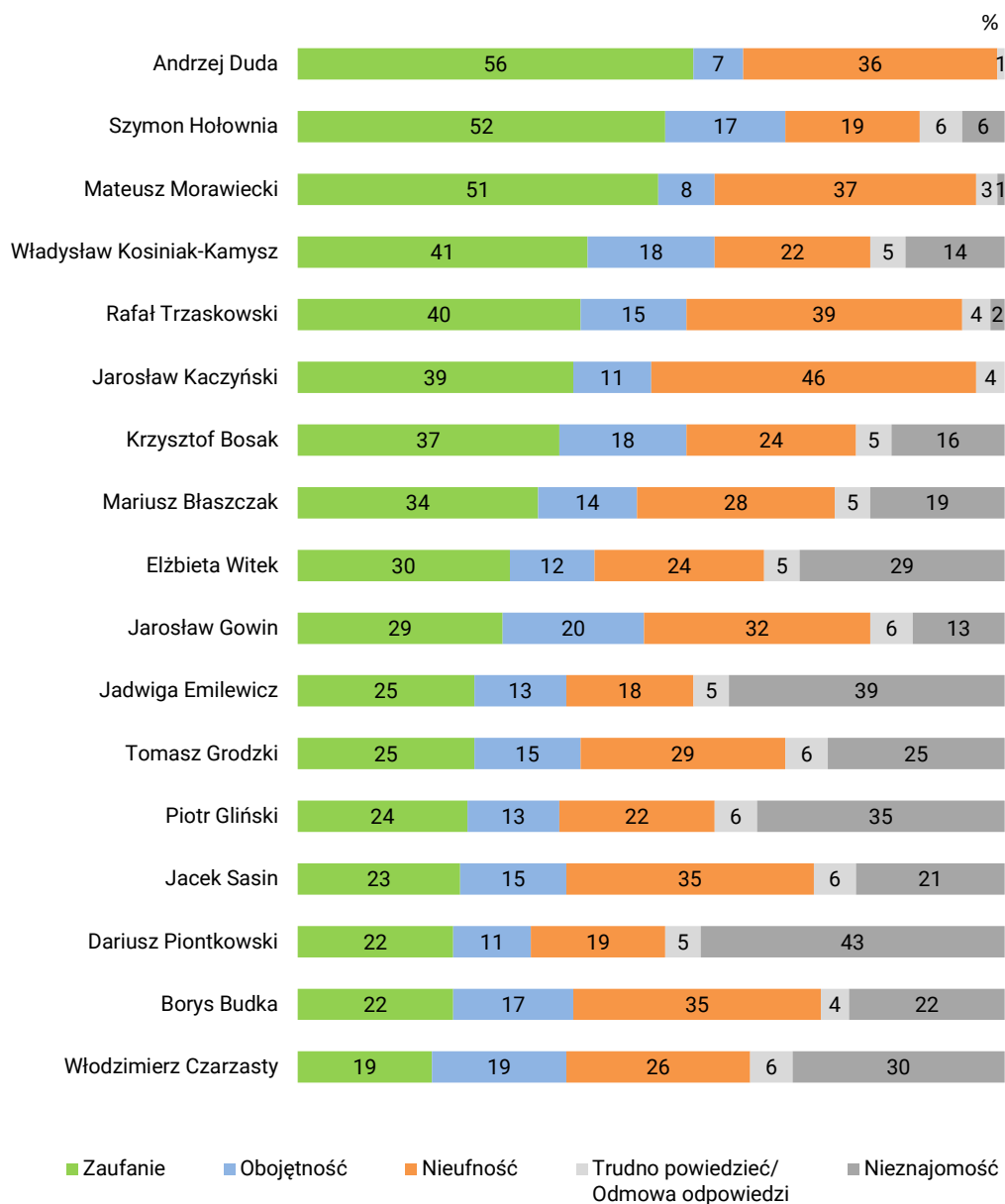
Wrześniowy ranking zaufania do polityków

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Wrześniowy ranking zaufania do polityków

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (363) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 7 do 17 września 2020 roku na próbie liczącej 1149 osób (w tym: 68,0% metodą CAPI, 20,1% – CATI i 11,9% – CAWI).

W naszych badaniach na liście ocenianych polityków zawsze znajdują się: prezydent RP, aktualni marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom. Badanie, którego wyniki tu prezentujemy, przeprowadziliśmy na reprezentatywnej imiennej próbie losowej pełnoletnich mieszkańców kraju. Ze względu na sytuację epidemiczną realizowane było ono w ramach procedury mixed-mode. Każdy respondent wybierał sposób przeprowadzenia wywiadu – albo wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI), albo wywiad telefoniczny (CATI), albo samodzielne wypełnienie ankiety przez internet (CAWI)¹.

Ankietowani oceniali poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako bardzo duże zaufanie (+5).

Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych polityków w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określone są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanych ocen zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych polityków oraz niemających opinii na ich temat.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie ocen wystawianych poszczególnym osobom jedynie przez tych z badanych, którzy je identyfikują i potrafią ocenić.

¹Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (363) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankietę miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 7 do 17 września 2020 roku na próbie liczącej 1149 osób (w tym: 68,0% metodą CAPI, 20,1% – CATI i 11,9% – CAWI).

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

Spośród uwzględnionych w badaniu polityków największym zaufaniem niezmiennie cieszy się urzędujący prezydent Andrzej Duda. Ufa mu 56% ankietowanych, a więc niemal tyle samo, ile w ubiegłym miesiącu. Nieufność deklaruje ponad jedna trzecia badanych (36%). Po odnotowanej w sierpniu niewielkiej poprawie ocen, we wrześniu wzrósł odsetek respondentów mających negatywny stosunek do głowy państwa i aktualne oceny prezydenta są bardzo zbliżone do tych rejestrowanych przed wyborami – w czerwcu oraz w lipcu br. i wyraźnie słabsze od tych, jakie Andrzej Duda uzyskiwał jeszcze w I kwartale br.

Choć wrzesień formalnie przyniósł zmianę na pozycji wicelidera naszego rankingu zaufania, jednak minimalna różnica dzieląca polityków, którzy znaleźli się na drugim i trzecim miejscu każe raczej mówić o remisie. Drugie miejsce na liście najczęściej obdarzanych zaufaniem polityków przypadło w tym miesiącu byłemu kandydatowi na prezydenta Szymonowi Hołowni. Zaufanie do lidera nowo powstałego ruchu Polska 2050 ma 52% ankietowanych. Przy relatywnie wysokim poziomie zaufania nadal do stosunkowo nielicznych należą osoby, wśród których Szymon Hołownia budzi negatywne emocje. Nie ufa mu niepełna jedna piąta ankietowanych (19%), a więc ponad dwukrotnie mniej niż obdarza go zaufaniem. Notowania tego polityka nie zmieniły się znacząco od sierpnia.

Na trzeciej pozycji wrześniowego rankingu zaufania do polityków lokuje się premier Mateusz Morawiecki – wieloletni wicelider tej klasyfikacji. Zaufanie do premiera deklaruje 51% ankietowanych. Wrześniowe notowania szefa rządu nie należą jednak do najlepszych. W porównaniu z sierpniem ubyło nieco badanych mających do niego zaufanie (spadek o 3 punkty procentowe) i jednocześnie dość wyraźnie zwiększył się odsetek respondentów mających do niego stosunek krytyczny. Nieufność wobec premiera deklaruje obecnie 37% ankietowanych, o 5 punktów procentowych więcej niż w sierpniu. Są to najslabsze notowania Mateusza Morawieckiego od czasu objęcia urzędu.

Kolejne miejsca, z zaufaniem około dwóch piątych ankietowanych, zajmują szefowie partii i polityczni liderzy: przewodniczący Polskiego Stronnictwa Ludowego Władysław Kosiniak-Kamysz, wiceprzewodniczący Platformy Obywatelskiej i prezydent stolicy Rafał Trzaskowski, prezes Prawa i Sprawiedliwości Jarosław Kaczyński oraz lider Konfederacji Wolność i Niepodległość Krzysztof Bosak.

Zaufanie do Władysława Kosiniaka-Kamysza deklaruje 41% ankietowanych, nie ufa mu nieco ponad jedna piąta respondentów (22%). Notowania tego polityka nie zmieniły się znacząco od sierpnia.

Niemal takim samym zaufaniem jak lider PSL cieszy się Rafał Trzaskowski. Stosunek do tego polityka jest jednak wyraźnie ambiwalentny, a opinie na jego temat podzielone niemal po połowie. Rafałowi Trzaskowskiemu ufa 40% ankietowanych i prawie tyłu samo badanych deklaruje w stosunku do niego nieufność (39%). Warto zauważyć, iż mimo mogącej obciążać Rafała Trzaskowskiego jako prezydenta stolicy kolejnej awarii rurociągu Czajka i odłożenia w czasie planowanej na 5 września inauguracji jego inicjatywy Nowa Solidarność, praktycznie nic się nie zmieniło w dotychczasowych notowaniach tego polityka. Różnice w porównaniu z sierpniem mieszczą się w granicach błędów pomiaru.

Stabilne pozostają także notowania Jarosława Kaczyńskiego. Od przełomu maja i czerwca kształtują się one na podobnym poziomie. We wrześniu zaufanie do prezesa PiS zadeklarowało 39% ankietowanych, a więc niemal dokładnie tyle samo co w sierpniu. Przeważającym nastawieniem wobec Jarosława Kaczyńskiego niezmiennie jest jednak nieufność (46% negatywnych wskazań).

Niewiele mniejszym zaufaniem cieszy się polityk Konfederacji Krzysztof Bosak. Wrzesień to kolejny miesiąc, w którym notujemy wysokie, znacznie lepsze niż w okresie przedwyborczym – oceny tego polityka. Zaufanie do Krzysztofa Bosaka ma 37% ankietowanych, w mniejszości są badani, którzy mu nie ufają (24%).

Zaufanie do pozostałych uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej kształtuje się na niższym poziomie.

Nieco ponad jedna trzecia ankietowanych (34%) ufa szefowi MON Mariuszowi Błaszczakowi, którego nazwisko po kilkumiesięcznej przerwie ponownie uwzględniliśmy na naszej liście. Nieufność wobec niego wyraża 28% respondentów. Aktualne oceny ministra obrony narodowej są słabsze od ostatnio (w marcu br.) rejestrowanych. Wówczas zaufanie do Mariusza Błaszczaka deklarowało ponad dwie piąte ankietowanych (41%), a więc o 7 punktów procentowych więcej niż obecnie. Odsetek deklaracji negatywnych nie zmienił się jednak znacząco od tego czasu (27% wskazań w marcu i 28% – obecnie).

Z trochę mniejszym zaufaniem – niespełna jednej trzeciej badanych – spotykają się: marszałek Sejmu Elżbieta Witek oraz lider Porozumienia Jarosław Gowin. Elżbiecie Witek, która w tym miesiącu straciła nieco na przychylności badanych, ufa 30% respondentów (spadek o 3 punkty procentowe). Nieufność wobec niej wyraża co czwarty ankietowany (24%). Dla sporej części pytanych marszałek Sejmu wciąż pozostaje jednak osobą nieznaną. Jej nazwisko i wizerunek nic nie mówią prawie co trzeciemu z badanych (29%).

Lepiej znanym, ale i bardziej kontrowersyjnie odbieranym politykiem jest lider Porozumienia Jarosław Gowin. Ufa mu 29% respondentów, a nieco więcej osób wyraża nieufność (32% wskazań).

Zaufaniem mniej więcej co czwartego z badanych cieszą się niezbyt powszechnie rozpoznawani wicepremierzy Jadwiga Emilewicz i Piotr Gliński, a także lepiej znany, ale niemal od początku swojej kadencji krytycznie odbierany marszałek Senatu Tomasz Grodzki. Wicepremier i minister rozwoju Jadwigi Emilewicz nie identyfikuje prawie dwie piąte ankietowanych (39% deklaracji nieznanomości). Wśród rozpoznających ją osób częściej spotyka się ona z zaufaniem, niż budzi nieufność (odpowiednio 25% deklaracji zaufania i 18% – nieufności).

Słabiej bilans ten wypada w przypadku cieszącego się prawie takim samym zaufaniem wicepremiera, ministra kultury i dziedzictwa narodowego Piotra Glińskiego. W porównaniu z sierpniem ubyło trochę badanych mających zaufanie do szefa resortu kultury (spadek o 4 punkty procentowe), obecnie deklaracje zaufania składa tylko minimalnie więcej osób, niż wyraża wobec niego nieufność (24% deklaracji zaufania i 22% – nieufności).

Marszałkowi Senatu Tomaszowi Grodzkiemu ufa 25% ankietowanych. Więcej osób wyraża w stosunku do niego nieufność (29%). Odsetek tego rodzaju deklaracji jest jednak wyraźnie niższy niż miesiąc temu. W sierpniu, przy takim samym poziomie zaufania, nieufność wobec Tomasza Grodzkiego wyrażało 34% ankietowanych – o 5 punktów procentowych więcej niż obecnie.

Na końcowych pozycjach rankingu lokują się wyraźnie krytycznie postrzegani wicepremier i minister aktywów państwowych Jacek Sasin, szef PO i do niedawna przewodniczący klubu KO Borys Budka oraz minister edukacji narodowej Dariusz Piontkowski.

Zaufanie do Jacka Sasina ma 23% ankietowanych, w jego ocenach wyraźnie przeważają jednak negatywne noty (35% deklaracji nieufności). W porównaniu z sierpniem oceny wicepremiera Jacka Sasina nieco się pogorszyły (spadek zaufania o 3 punkty procentowe i w taki sam wzrost nieufności).

Lepsze niż przed miesiącem są natomiast notowania Borysa Budki. Zaufanie do niego ma dziś 22% ankietowanych (wzrost o 3 punkty procentowe). Poprawa ocen lidera PO wyraża się jednak przede wszystkim spadkiem deklaracji nieufności. Po odnotowanym w sierpniu bardzo dużym wzroście krytycyzmu (jak można sądzić w związku z głosowaną ustawą podnoszącą wynagrodzenia polityków), w tym miesiącu rejestrujemy taki sam w skali spadek negatywnych ocen (o 9 punktów). Można zatem powiedzieć, iż Borys Budka niemal całkowicie odrobił straty wizerunkowe z ubiegłego miesiąca – jego aktualne notowania są prawie takie same jak w lipcu br.

Nieco ponad jedna piąta ankietowanych ma zaufanie do ministra edukacji narodowej Dariusza Piontkowskiego (22%), ale prawie tylu samo badanych mu nie ufa (19%). Dla sporej części respondentów pozostaje on jednak osobą nieznaną. Nie identyfikuje go 43% pytanych. W ciągu ostatniego roku jego rozpoznawalność znacznie wzrosła (o 14 punktów procentowych – z 43% we wrześniu 2019 roku do 57% obecnie), jednak wizerunek niewiele się zmienił. W ciągu minionego roku odsetek badanych darzących zaufaniem Dariusza Piontkowskiego wzrósł o 8 punktów (z 14% do 22% obecnie), ale jednocześnie o 4 punkty procentowe wzrosła liczba tych, którzy mu nie ufają (z 15% we wrześniu 2019 do 19% obecnie).

Ostatnie miejsce we wrześniowym rankingu zajmuje lider Nowej Lewicy Włodzimierz Czarzasty. Ufa mu 19% ankietowanych. Nieufność wyraża co czwarty respondent, minimalnie mniej niż w sierpniu (26%, spadek o 3 punkty procentowe), a nie zna go prawie jedna trzecia badanych (30%).

TABELA 1

	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	IX 2020	Różnica od VIII 2020	IX 2020	Różnica od VIII 2020		
w procentach						
Andrzej Duda	56	-1	36	4	7	0
Szymon Hołownia	52	1	19	-2	17	6
Mateusz Morawiecki	51	-3	37	5	8	1
Władysław Kosiniak-Kamysz	41	2	22	-1	18	14
Rafał Trzaskowski	40	-1	39	-1	15	2
Jarosław Kaczyński	39	-1	46	0	11	0
Krzysztof Bosak	37	-1	24	-1	18	16
Mariusz Błaszczak	34	-	28	-	14	19
Elżbieta Witek	30	-3	24	1	12	29
Jarosław Gowin	29	-	32	-	20	13
Jadwiga Emilewicz	25	-1	18	-2	13	39
Tomasz Grodzki	25	0	29	-5	15	25
Piotr Gliński	24	-4	22	1	13	35
Jacek Sasin	23	-3	35	3	15	21
Dariusz Piontkowski	22	-	19	-	11	43
Borys Budka	22	3	35	-9	17	22
Włodzimierz Czarzasty	19	0	26	-3	19	30

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. Przedstawimy teraz Panu(i) listę osób aktywnych w życiu politycznym naszego kraju. O każdej z nich proszę powiedzieć, w jakim stopniu budzi ona Pana(i) zaufanie. Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Oczywiście może się Pan(i) posługiwać innymi ocenami tej skali. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę powiedzieć*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od -1 do -5, obojętność – 0. W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

Wśród badanych polityków najczęściej negatywnych emocji budzi prezes PiS Jarosław Kaczyński. Nie ufa mu 46% dorosłych Polaków. Drugie miejsce w tym negatywnym rankingu zajmuje obecnie Rafał Trzaskowski, do którego zaufania nie ma 39% ankietowanych. Na kolejnych pozycjach – z niewiele lepszym od polityka PO wynikiem – lokują się premier Mateusz Morawiecki (37% deklaracji nieufności), prezydent Andrzej Duda (36%) oraz Jacek Sasin i Borys Budka (po 35% wskazań).

Wrzesień nie przyniósł wielu zmian w społecznych ocenach polityków. Choć najważniejsze wydarzenia tego miesiąca, takie jak niekorzystny dla premiera wyrok wydany przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w sprawie decyzji o powierzeniu Poczcie Polskiej przygotowania i przeprowadzenia wyborów prezydenckich w dniu 10 maja 2020 roku czy kolejna rezolucja PE w sprawie praworządności w Polsce, miały miejsce w ostatnich dniach realizacji badania (kryzys w koalicji rządowej pojawił się już po realizacji naszego sondażu), to ostatnie tygodnie dzielące kolejne pomiary nie sprzyjały rządzącym. Pogorszyły się notowania premiera Mateusza Morawieckiego (spadek zaufania o 3 punkty procentowe i wzrost nieufności o 5 punktów). Wzrósł także krytycyzm w stosunku do prezydenta Andrzeja Dudy (wzrost nieufności o 4 punkty). Nieco stracili w ocenie badanych wicepremierzy Jacek Sasin (spadek zaufania o 3 punkty i taki sam wzrost nieufności) oraz Piotr Gliński (spadek zaufania o 4 punkty), a także marszałek Sejmu Elżbieta Witek (spadek zaufania o 3 punkty).

Lepiej w tym miesiącu wypadli natomiast politycy opozycyjni. Największą zmianą jest poprawa notowań Borysa Budki, po ubiegłomiesięcznej wpadce z głosowaniem klubu KO za projektem ustawy o podwyżkach wynagrodzeń dla parlamentarzystów, samorządowców, a także zwiększeniu dotacji dla partii politycznych. Poprawa ocen jest tu niemal równie duża, jak duży był spadek notowań Borysa Budki w ubiegłym miesiącu. Zaufanie do szefa PO wzrosło o 3 punkty procentowe, zaś o 9 punktów zmniejszyła się do niego nieufność. Bardziej korzystny wizerunek ma we wrześniu ponadto marszałek Senatu Tomasz Grodzki. Marszałkowi nie przybyło wprawdzie sympatyków, wyraźnie zmniejszył się jednak (o 5 punktów) odsetek badanych wyrażających w stosunku do niego nieufność. O bardzo niewielkiej poprawie ocen można mówić jeszcze w przypadku lidera Lewicy Włodzimierza Czarzastego (spadek nieufności o 3 punkty).

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań													
	2019						2020							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII	IX
M. Błaszczak	39	41	42	40	40	42	41	39	41	-	-	-	-	34
K. Bosak	-	-	-	-	-	-	-	11	18	-	-	-	38	37
B. Budka	-	-	-	-	25	27	24	28	27	23	25	24	19	22
W. Czarzasty	14	15	18	17	21	22	21	19	21	18	18	17	19	19
A. Duda	64	65	66	65	68	67	64	60	62	56	56	54	57	56
J. Emilewicz	-	-	-	-	16	19	-	-	-	26	27	25	26	25
P. Gliński	26	26	28	29	31	31	30	28	30	25	27	26	28	24
J. Gowin	32	34	30	33	38	37	34	33	35	30	32	27		29
T. Grodzki	-	-	-	-	-	22	24	26	26	23	25	25	25	25
Sz. Hołownia	-	-	-	-	-	-	-	-	38	-	-	-	51	52
J. Kaczyński	44	48	47	45	46	46	45	43	45	40	40	39	40	39
W. Kosiniak-Kamysz	30	30	32	34	41	39	39	40	42	38	40	41	39	41
M. Morawiecki	54	57	57	57	60	59	59	55	59	54	53	51	54	51
D. Piontkowski	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
J. Sasin	22	26	26	26	28	31	28	28	29	27	27	26	26	23
R. Trzaskowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	40
E. Witek	15	25	26	24	29	31	29	31	33	32	32	33	33	30

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań													
	2019						2020							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII	IX
M. Błaszczak	25	24	25	27	23	25	25	26	27	-	-	-	-	28
K. Bosak	-	-	-	-	-	-	-	21	25	-	-	-	25	24
B. Budka	-	-	-	-	27	25	26	24	29	41	38	35	44	35
W. Czarzasty	23	26	27	26	24	25	26	23	29	31	30	29	29	26
A. Duda	22	22	23	21	22	22	23	29	29	33	36	35	32	36
J. Emilewicz	-	-	-	-	5	7	-	-	-	16	22	21	20	18
P. Gliński	22	21	21	23	20	21	21	23	22	25	25	23	21	22
J. Gowin	26	26	27	26	24	24	25	27	25	35	34	34	-	32
T. Grodzki	-	-	-	-	-	17	29	28	32	38	37	33	34	29
Sz. Hołownia	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	21	19
J. Kaczyński	39	39	39	40	37	39	40	43	44	47	48	48	46	46
W. Kosiniak-Kamysz	17	19	22	21	17	18	15	15	20	28	26	24	23	22
M. Morawiecki	27	28	29	27	25	27	24	31	30	34	35	35	32	37
D. Piontkowski	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19
J. Sasin	21	20	21	25	21	24	23	22	24	35	36	34	32	35
R. Trzaskowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	39
E. Witek	11	12	16	14	11	18	16	18	18	26	26	25	23	24

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA–NIEUFNOŚCI

Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie ocen, które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

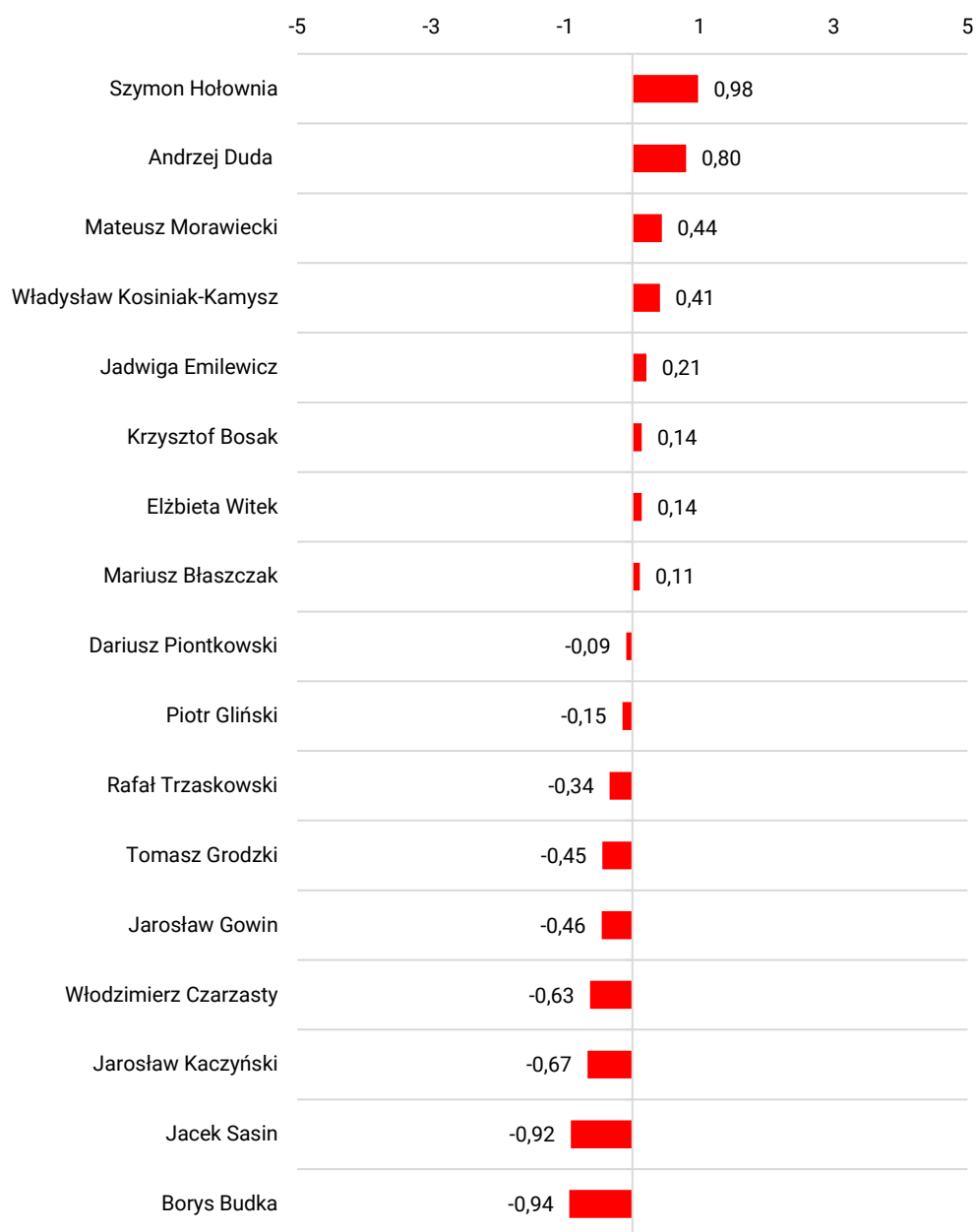
Najwyższą średnią ocen uzyskał w tym miesiącu Szymon Hołownia (0,98 punktu). Trochę mniej korzystnie wypada bilans prezydenta Andrzeja Dudy, który wprowadził nieco bardziej powszechnie cieszy się zaufaniem, jednak w porównaniu z liderem Polski 2050 – ma też więcej przeciwników wśród badanych (średnia wyniosła 0,80).

W przypadku pozostałych uwzględnionych w badaniu polityków wartości średnich ocen są niższe. O relatywnie sporej przewadze pozytywnych nastawień można jeszcze mówić w przypadku premiera Mateusza Morawieckiego (0,44 punktu) oraz Władysława Kosiniaka-Kamysza (0,41). Nieco więcej głosów zaufania niż nieufności ma ponadto Jadwiga Emilewicz (0,21 punktu).

W mniejszym stopniu pozytywne noty przeważają w ocenach Krzysztofa Bosaka, Elżbiety Witek (po 0,14) i Mariusza Błaszczaka (0,11). Średnie ocen tych polityków są już bliskie wartości środka skali, co wskazuje na niemal całkowite równoważenie się ocen wyrażających zaufanie i tych wyrażających nieufność. Podobnie, średnią bliską wartości środka skali, tyle że ze znakiem ujemnym mają Dariusz Piontkowski i Piotr Gliński (średnie wynoszą odpowiednio -0,9 i -0,15).

Mimo zbliżonych odsetków deklaracji zaufania i nieufności w sumie niekorzystnie wypada bilans ocen Rafała Trzaskowskiego (-0,34). Niską średnią, świadczącą o sporej przewadze negatywnych nastawień, mają marszałek Senatu Tomasz Grodzki (-0,45), Jarosław Gowin (-0,46), lider Nowej Lewicy Włodzimierz Czarzasty (-0,63), prezes PiS Jarosław Kaczyński (-0,67), a zwłaszcza wicepremier Jacek Sasin (-0,92) i szef PO Borys Budka (-0,94).

RYS. 1. Zaufanie do polityków we wrześniu 2020 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Do nielicznych należą w tym miesiącu politycy, w przypadku których można mówić o istotnych zmianach w dotychczasowych notowaniach. W wymiarze średnich ocen duża w skali okazała się przede wszystkim poprawa notowań szefa PO Borysa Budki (wzrost średniej o 0,48 punktu), który we wrześniu odrobił straty wizerunkowe z ubiegłego miesiąca (w sierpniu spadek wartości średniej ocen w stosunku do lipca wynosił -0,45 punktu).

Z kolei politykiem, który w ocenie ankietowanych najwięcej stracił w ciągu tygodni dzielących kolejne badania – i jest to jednocześnie druga znacząca zmiana, którą odnotowaliśmy w tym miesiącu – jest premier Mateusz Morawiecki (spadek średniej ocen o 0,37 punktu). W przypadku pozostałych polityków, zmiany obserwowane na poziomie zagregowanych deklaracji zaufania i nieufności miały zbyt słabe natężenie, by znacząco zaważyć na ich dotychczasowych notowaniach. Różnice średnich ocen okazały się nieistotne statystycznie.

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	VIII 2020	IX 2020	Różnica
Borys Budka	-1,42	-0,94	0,48 *
Tomasz Grodzki	-0,71	-0,45	0,26
Włodzimierz Czarzasty	-0,84	-0,63	0,21
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,20	0,41	0,21
Szymon Hołownia	0,89	0,98	0,09
Rafał Trzaskowski	-0,36	-0,34	0,02
Jadwiga Emilewicz	0,20	0,21	0,01
Krzysztof Bosak	0,24	0,14	-0,10
Jarosław Kaczyński	-0,56	-0,67	-0,11
Elżbieta Witek	0,39	0,14	-0,25
Piotr Gliński	0,12	-0,15	-0,27
Jacek Sasin	-0,65	-0,92	-0,27
Andrzej Duda	1,08	0,80	-0,28
Mateusz Morawiecki	0,81	0,44	-0,37 *

* Różnica średnich ocen istotna statystycznie na poziomie 0,05

We wrześniu wśród polityków największym zaufaniem społecznym cieszą się prezydent Andrzej Duda oraz – z podobnymi wynikami – były kandydat na prezydenta, lider ruchu Polska 2050 Szymon Hołownia i premier Mateusz Morawiecki. Politykom tym ufa ponad połowa ankietowanych.

Wśród uwzględnionych w sondażu przedstawicieli sceny politycznej najwięcej negatywnych emocji budzą prezes PiS Jarosław Kaczyński, były kandydat w wyborach głowy państwa Rafał Trzaskowski oraz – spotykający się z niemal równie dużą nieufnością co prezydent Warszawy – premier Mateusz Morawiecki, prezydent Andrzej Duda, wicepremier Jacek Sasin oraz lider PO Borys Budka.

We wrześniu nie odnotowaliśmy wielu zmian w zaufaniu społecznym do polityków. Znacząco pogorszyły się jedynie notowania premiera Mateusza Morawieckiego. Choć wzrosła nieufność wobec prezydenta Andrzeja Dudy, spadło zaufanie do wicepremierów Jacka Sasina oraz Piotra Glińskiego, to nie były to zmiany statystycznie istotne. Znaczący był natomiast wzrost notowań szefa PO Borysa Budki, jednak zmianę tą należałoby interpretować przede wszystkim jako korektę po ubiegłomiesięcznym raptownym pogorszeniu się ocen.

We wrześniowym rankingu pod względem średnich ocen najbardziej widoczna jest zmiana na pozycji lidera. W tym miesiącu najlepiej ocenianym politykiem okazał się Szymon Hołownia, który wyprzedził dotychczas wiodącego także w tym rankingu prezydenta Andrzeja Dudę. Dla średniej ocen, przy nieco niższym poziomie zaufania niż prezydent, decydująca okazała się znacząco mniejsza nieufność, z jaką spotyka się Szymon Hołownia. Zmiana ta może wskazywać na krytycyzm Polaków wobec dotychczasowego establishmentu politycznego, czyli ugrupowań i polityków od lat działających na naszej scenie. Czy Szymon Hołownia, który dysponuje tak znaczącymi dla polityka przymiotami, jak rozpoznawalność i umiejętność publicznego zabierania głosu, utrzyma otrzymany we wrześniu kredyt społecznego zaufania przez dłuższy okres, pokażą dopiero kolejne miesiące.

Opracowała

Agnieszka Cybulska